

Att höra barn och unga i praktiken

Att stärka hörandet av barn och unga samt deras delaktighet i ministeriernas verksamhet / Del 2

ELINA STENVALL, JOHANNA VIRTANEN OCH SANNA KARLSSON

Euroopan unionin
yhteisrahoittama

EUROOPAN UNIONI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Euroopan neuvoston
yhteisrahoittama ja toteuttama

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

SOS
BARNBYAR

Praktiska sätt att organisera hörandet

- ❖ Att höra barn och unga kan göras till exempel:
 - I en **workshop** ansikte mot ansikte eller på distans
 - Genom **diskussion** via chatt eller annan digital plattform
 - Som en **enkät**, t.ex. webbenkät
- ❖ Varför behövs olika sätt?
 - Diskussioner ansikte mot ansikte och skrivande **när specialgrupper och tillåter interaktion** samt klagörande frågor
 - Enkäter hjälper till att **nå en bredare grupp** barn och unga och fungerar när målet är att få information insamlad från en stor grupp
 - Vissa barn nås genom att prata, medan andra föredrar att skriva
 - Bilder hjälper till att förstå ämnet som diskuteras
 - Olika sätt erbjuder också en möjlighet att organisera **åldersanpassat hörande**

Exempel på olika praxis om hörandet

- ❖ Man kan också arbeta med barn och unga på **olika sätt**, till exempel:
 - Genom att **diskutera**, till exempel i grupp eller i workshops
 - Genom att **skriva**, till exempel chattar eller enkäter relaterat till att höra barn och unga
- ❖ Tal och skrift ska motsvara **barnets och den ungas förståelse** och anpassas till en form som passar dem
 - Till exempel kan **demokrati** hanteras genom att prata om vem som **får bestämma saker**, vad deltagarna tycker om att **rösta** eller om deltagarna vet vad **statsministern och presidenten** gör. Genom dessa **konkreta exempel** kan vi också prata om mer komplicerade frågor
- ❖ **Bilder** hjälper till att förstå ämnet som diskuteras. De är särskilt lämpliga för **små barn och många barn och unga som behöver särskilt stöd**, men de hjälper alla i deras förståelse. Bilder kan också utnyttjas för att **skapa bakgrundsmaterial** (mer om bilder i del 3, bild 9)
 - När du väljer bilder bör du tänka på **sensitiviteten**, till exempel om du ska använda olika färgade människofigurer eller till exempel "streckgubbar"

Att höra barn och unga direkt

- ❖ Direkt hörande innebär att höra barn och unga **utan mellanhänder**.
- ❖ I direkt hörande möter man barnen och de unga direkt, men hörandet kan planeras och genomföras **tillsammans med andra aktörer**.
- ❖ Direkt hörande är särskilt effektivt när man vill nå en **viss grupp av barn och unga** eller om man vill försäkra sig om **vissa barns eller barngruppers** synpunkter.
- ❖ Direkt hörande ger barn och unga möjlighet att **lyfta fram nya perspektiv** eller förfina sin egen synpunkt.
- ❖ Direkt hörande kan vara **ansikte mot ansikte eller på distans**, och kan göras antingen genom **samtal eller skriftligen**.

Att höra barn och unga indirekt

- ❖ I detta sammanhang avses med att höra barn och unga indirekt **användningen av information som ursprungligen samlats in för ett annat ändamål** som informationskälla
 - Indirekt hörande kan till exempel vara utnyttjande av information som **samlats in i skolor eller läroanstalter**
 - Den är särskilt lämplig för att höra **grupper med få individer**, så att de enskilda representanterna för gruppen inte överbelastas
- ❖ Indirekt hörande är också att **utnyttja forskning**
 - **Nationella enkäter** som ger information (t.ex. Ungdomsbarometern, Enkäten Hälsa i skolan, enkäter från Barnombudsmannens byrå t.ex. enkät för förskolebarn)
 - Till exempel söka artiklar via **Google Scholar** eller få hjälp från vetenskapliga sällskap

Att höra barn och unga i samarbete

Barn och unga kan höras direkt av annan part:

- ❖ Den andra parten kan anordna **evenemang** eller samla barn och ungas synpunkter genom att **diskutera och ställa frågor**
- ❖ Ur barn och ungas synvinkel är fördelen **välbekanta och pålitliga människor** som ställer frågor, observerar och samlar perspektiv
- ❖ En indirekt konsultation fungerar särskilt för att **hantera känsliga teman** (t.ex. sexuella och könsrelaterade frågor, frågor gällande våld, minoritetsfrågor, språkfrågor)

Checklista för hörande av barn och unga

Att höra barn och unga är en lagstadgad skyldighet, men det finns flera sätt att göra det på.

Vem är målgrupp för hörandet och vem behöver höras?

Varför behöver man höra?
Vad är syftet med hörandet?
Vad vill man ta reda på?

Hur genomför man hörandet?
Vilka praktiska lösningar kan förverkligas?

Hur returneras informationen till deltagarna?
Vad är det för saker som delges deltagarna? Vilka saker behöver de veta om processen och slutresultatet?

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Euroopan unionin
yhteisrahoittama

EUROOPAN UNIONI

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Euroopan neuvoston
yhteisrahoittama ja toteuttama

SOS
BARNBYAR

Detta material har tagits fram som en del av CP4Europe-projektet koordinerat och medfinansierat av Europarådet, som har fått medel från Europeiska unionens program för grundläggande rättigheter, jämställdhet och medborgarskap (2014–2020). Synpunkterna i materialet är författarnas egna och överensstämmer inte nödvändigtvis med Europarådets, EU:s eller Justitieministeriets synpunkter.